

Am2

Tercer bloc de 12 cançons en tonalitat de La menor amb unes quantes notes creuades que s'indiquen amb el cap de nota en forma d'x.

25. La dama d'Aragó

Amb aquesta preciosa cançó que ens ha arribat per transmissió oral com tantes altres, encetem aquesta col·lecció de peces en tonalitat menor. Podríem considerar que l'escala de **Am** (La menor) es localitza al rengle de fora i per tant les notes creuades (amb el cap amb forma d'x) les cercarem al rengle de dins. Observarem que, creuant unes quantes notes, podem harmonitzar la cançó fent servir tots els acords disponibles en el diatònic estàndar de 8 baixos.

26. Pera stus pera kampus

Al contrari que la cançó anterior, aquesta dansa grega la interpretarem amb una marcada intenció rítmica. Això pot funcionar molt més bé si la cançó té poquets acords, tan sols 3 en aquest cas. Fixem-nos que en els compassos n.11 i 15 el patró de l'acompanyament canvia i els dos baixos doblen la melodia, amb la qual cosa el ritme encara queda més marcat.

27. El rei ros

Aquesta és una adaptació lliure de la composició amb ritme trencat (d'amalgama o asimètric: 7=3+2+2) del mestre Marcel Casellas, extreta de la trilogia dedicada als tres reis de la Cavalcada d'Esplugues de Llobregat. Podem fer l'acompanyament amb baixos i acords simultanis i així reforcem la polsació asimètrica tan característica del compàs 7/8. En el compàs 11 aturem l'acompanyament tot deixant que la melodia suggereixi un acord de **Si** (dominant secundari) del qual no disposem ni el baix ni l'acord en l'acordió de 8 baixos.

28. La clavellinera

Proposta d'acompanyament una mica especial per a la famosa cançó-dansa-joc prioratina. Caldrà fer atenció al xifrat i al joc de baixos i acords, proposat en el pentagrama inferior, que intenta treure profit del fet bi-sonor del botons de la mà esquerra: l'harmonia i la melodia s'aparellen i es complementen sorprenentment.

29. Trاسبals

Vals inèdit que va sorgir espontàniament quan mirava d'arrodonir la dotzena de temes amb joc creuat d'aquest bloc de **La menor**. El títol, i la dedicatòria que s'hi pot llegir en el subtítol s'esdevingué també casualment, atès que a la comarca veïna la lloca o **mare dels ous**, o sigui la Guida Sellarès, es trobava llavors culminant el procés d'edició i correcció de les desenes i desenes de temes del seu exhaustiu recull de partitures, situació que li produïa, naturalment, un cert trاسبals.

30. Txoria txori

Adaptació de la cançó de Mikel Laboa que en el seu moment va despertar, potser en molts de nosaltres, el desig de conèixer una mica la llengua viva més antiga d'Europa: l'**euskera**.

Hi proposem primer la melodia sola, després amb terceres i amb sextes. Al final, una variació

31. Jump at the sun

Del repertori tradicional irlandès, aquesta conegudíssima peça que es fa servir arreu com a música per a ballar cercles circassians i d'altres mixers similars. No cal dir que el sol fet de tocar-ne la melodia amb gust i precisió ja faria feliç qualsevol instrumentista dels anomenats *melòdics* (flauta, violí, cornamusa, mandolina, etc.)

Què podria fer-hi un acordionista? - doncs potser exactament el mateix: interpretar-la només amb la mà dreta tan bé com li sigui possible. Després, assajar d'incorporar-hi l'acompanyament... un acompanyament que, per anar bé, no hauria de restar-li caràcter ni expressivitat a la part melòdica assolida, sinó més aviat fer-ne créixer la intensitat.

32. Allegro

Per gaudir tocant i ballant, un xotis, escrit amb el segell de qualitat de la violinista Simone Lambregts, que **Clau de Lluna** ja va enregistrar en el seu primer disc. Si teniu ocasió de sentir-lo (Cercle de Gal·la, Sonifolk - 1992, interpretat per la Simone amb mandolina) en podreu extreure unes variacions del tema força interessants i que poden ser utilitzades a mode de segona veu.

33. Albiztur

Què podem dir d'aquest fandango basc, el més conegut i tocat del repertori de trikititxa? En primer lloc, dir que no és tan difícil com sembla. I en segon lloc, recomanar de llegir-ne a poc a poc els tresets, sempre amb la mateixa digitació. Recordem que allò que sapiguem fer lentament, després ho podem intentar a més velocitat. Comentar també que, a nivell d'acompanyament, els compassos 39 i 40 junts formen una *sesquiàltera*, o sigui que es podrien considerar com un sol compàs de 3/2 que trenca momentàniament el ritme 3/4.

34. Ball dels aranyons

Galop, corrandà, farandola, sardana curta, ...són ritmes que sovint van associats al compàs de 6/8. Aquest ball, que també és una cançó de nadal, es deixa tocar amb comoditat amb el diatònic. A nivell de **joc creuat** observem que quan l'acord de l'acompanyament és **Am** (obert), la nota creuada acostuma a ser el *fa* (aquesta nota només la trobem a l'altre rengle). En canvi quan els acords són **E** ó **C** (tancats), la nota creuada més vegades és el *mi* (perquè el busquem en sentit tancat).

35. Ossa menor

Masurca escrita en la modalitat de 9/8. Aquesta manera d'escriure la masurca és més aconsellable que fer-ho en 3/4, sobretot quan a la peça hi apareixen subdivisions en forma de treset, però també és una bona manera d'escriure el suing característic de la masurca. Resulta que el suing moderat que es fa normalment en les parelles de corxeres d'una masurca és més proper a la relació negra-corxera (relació de 2 a 1 en una unitat de temps del 9/8) que no pas a la relació corxera amb punt-semicorxera (relació de 3 a 1 en una unitat de temps del 3/4)

36. El testament d'Amèlia

Acabem aquesta dotzena amb una de les grans balades de la tradició catalana. La raó de ser de l'acompanyament escollit es fonamenta en la línia descendent dels baixos: **A, G, F, E, D**, etc., que esva repetint, amb diferents cadència final, a cada frase de la melodia. D'altres arguments harmònics proposats, poc utilitzats fins ara: alguns acords que s'allarguen d'un compàs a l'altre mentre el baix canvia, també un acord dissonant (**F/E**, c.4 i 12) o fins i tot alguna superposició d'acords (**F+Am**, c.13-14)

Bona lectura, millor música i fins ben aviat!

Perepau Jiménez

Argelaguer, agost de 2008.